

Číslo spisu: 25813/2023-M_OSISVNR
Číslo záznamu: 126855 /2023

V Bratislave, 16. októbra 2023

ROZHODNUTIE O POVINNOSTI PRIJAŤ NEODKLADNÉ OPATRENIE

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a), ustanovenia § 7 ods. 1 písm. d), ustanovenia § 7 ods. 6 zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) a podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)

UKLADÁ

DOZOROVANÉMU SUBJEKTU

podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach

POSKYTOVATEĽOVI SOCIÁLNEJ SLUŽBY

BONITAS, n.o.,
MÁJOVÁ 1200/15, 968 01 NOVÁ BAŇA, IČO 42000564
Miesto poskytovania sociálnej služby: TEKOVSÁ BREZNICA 730, 966 52
TEKOVSÁ BREZNICA
(ďalej len „poskytovateľ sociálnej služby“ alebo „dozorovaný subjekt“)

povinnosť prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie prijímateľa sociálnej služby, voči ktorému poskytovateľ sociálnej služby plní povinnosti podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, a to:

POSKYTOVAŤ ODBORNÚ ČINNOSŤ, ktorou je ošetrovateľská starostlivosť v zariadení podľa ustanovenia § 22 zákona o sociálnych službách prostredníctvom odborných zamestnancov, ktorí spĺňajú kvalifikačný predpoklad na výkon tejto odbornej činnosti, alebo ZABEZPEČIŤ ODBORNÚ ČINNOSŤ, ktorou je ošetrovateľská starostlivosť prostredníctvom inej osoby na základe občianskoprávneho vzťahu alebo obchodnoprávneho vzťahu podľa ustanovenia § 35 ods. 3 zákona o sociálnych službách, IHNEĎ.

ODŔOVODNENIE ROZHODNUTIA

1. Poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach ministerstva (ďalej len „ISV“) **na základe poverenia na výkon dozoru** podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach č.142/2023 **ODPISVNR_SS začali dňa 03. 10. 2023 u poskytovateľa sociálnej služby výkon dozoru nad dodržiavaním zákona o sociálnych službách pri poskytovaní sociálnych služieb.** Predmetom dozoru je dodržiavanie povinnosti poskytovateľa sociálnej služby podľa zákona o sociálnych službách za obdobie od 01. 03. 2023 do dňa začatia dozoru **pri ochrane, života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby**, povinnosti poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni, dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov, oboznamovať zamestnancov a prijímateľov sociálnej služby s postupmi, pravidlami a podmienkami spracovanými v súlade s prílohou č. 2 podľa ustanovenia § 9 ods. 9 zákona o sociálnych službách a povinnosti plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby (kritérium 1.4, kritérium 1.8 a kritérium 2.2).
2. Počas výkonu dozoru v mieste poskytovania sociálnej služby, poskytovateľ sociálnej služby predložil povereným zamestnankyniam ISV pracovné zmluvy, pracovné náplne a doklady preukazujúce plnenie kvalifikačných predpokladov svojich vybraných odborných zamestnancov. Pani [REDAKOVANÉ] má v pracovnej zmluve zo dňa [REDAKOVANÉ] uvedenú ako svoju pracovnú pozíciu **pozíciu opatrovateľky**. Podľa Dodatku [REDAKOVANÉ] k jej pracovnej zmluve zo dňa [REDAKOVANÉ], s platnosťou od [REDAKOVANÉ], sa mení druh práce na „*asistent zdravotnej sestry – sanitár*.“ Podľa Dodatku [REDAKOVANÉ] zo dňa [REDAKOVANÉ], s platnosťou od [REDAKOVANÉ] k pracovnej zmluve bola jej pracovná náplň rozšírená o pracovnú úlohu: „*zaučiť nové opatrovateľky podávať klientom inzulín, následná kontrola*.“ Podľa Dodatku [REDAKOVANÉ] zo dňa [REDAKOVANÉ], s platnosťou od [REDAKOVANÉ] k pracovnej zmluve bola jej pracovná náplň rozšírená o pracovnú úlohu „*zastupovanie vrchnej sestry v prípade jej neprítomnosti*“.

Z predloženého vysvedčenia o záverečnej skúške a dodatku k vysvedčeniu o záverečnej skúške vyplýva, že pani [REDAKOVANÉ] absolvovala študijný odbor sanitár (s kódom 5371 3) v školskom roku [REDAKOVANÉ]. Z ďalšieho osvedčenia vyplýva, že absolvovala kurz opatrovania ([REDAKOVANÉ]) v rozsahu 220 vyučovacích hodín. [REDAKOVANÉ] ISV dňa 04. 10. 2023 uviedla, že jej **náplňou práce je i podávanie subkutánných injekcií ako inzulín a fraxiparín, meranie hodnoty glykémie a v prípade potreby aplikuje/dávkuje lieky do liekoviek.**

Iná opatrovateľka zamestnaná u poskytovateľa, pani [REDAKOVANÉ] (podľa ktorej vyjadrení je [REDAKOVANÉ] „vrchná sestra“) ISV uviedla, že napr. **odbery krvi v zariadení** okrem ostatných sestier realizuje aj [REDAKOVANÉ]. Pani [REDAKOVANÉ] má v dodatku k pracovnej zmluve uvedené, že jej pracovná náplň je rozšírená o pracovnú úlohu „*zastupovanie vrchnej sestry počas jej neprítomnosti*“. V tomto dodatku však nie je uvedený rozsah tohto zastupovania ani to, aké konkrétne odborné činnosti môže vykonávať vzhľadom na svoju kvalifikáciu.

[REDAKOVANÉ] dozorovaného subjektu dňa 05. 10. 2023 ISV tiež potvrdil, že sanitárka pani [REDAKOVANÉ] **vykonáva aj ošetrovateľské úkony, ako podávanie subkutánných injekcií a realizuje odber krvi prijímateľom sociálnej služby.**

3. Zo zoznamu zamestnancov, ktorý ISV predložil poskytovateľ sociálnej služby, a ktorý obsahuje aj údaje o tom, aká je pracovná pozícia jednotlivých zamestnancov poskytovateľa vyplýva, že na pracovnej pozícii „zdravotná sestra“ pracujú pre poskytovateľa **dve zamestnankyne** (pani [REDACTED], pani [REDACTED]).

Pani [REDACTED] má v pracovnej zmluve uvedenú pracovnú pozíciu **zdravotnej sestry** a vykonáva práce spojené s dávkovaním liekov do liekoviek, prípravou zoznamu materiálu a liečiv a ďalšími činnosťami podľa príkazov nadriadeného. Jej týždenný pracovný čas je 20 hodín týždenne. Pre ISV zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby (opatrovateľky a sestry) podali informáciu, že pani [REDACTED] v zariadení dávkuje lieky do liekoviek. Pani [REDACTED] absolvovala podľa údajov poskytnutých ISV poskytovateľom študijný odbor **detská sestra** na Strednej zdravotníckej škole vo [REDACTED] v roku [REDACTED].

Pani [REDACTED] má v pracovnej zmluve uvedenú pracovnú pozíciu **zdravotnej sestry** a ako druh práce má uvedené zdravotnícku a ošetrovateľskú starostlivosť o „poberateľov sociálnych služieb“, vedenie záznamov, objednávanie liekov a vykonávanie ostatných prác podľa pokynov nadriadeného. Jej týždenný pracovný čas je stanovený na 40 hodín týždenne a rozvrhnutý rovnomerne v jednozmennej prevádzke. Podľa údajov poskytnutých ISV poskytovateľom pani [REDACTED] na základe vysvedčenia o maturitnej skúške absolvovala Strednú zdravotnícku školu vo [REDACTED] v študijnom odbore všeobecná sestra (s kódom odboru 5301 6) v roku [REDACTED]. Takisto na základe diplomu nadobudla vyššie odborné vzdelanie v študijnom odbore (5328 7) **diplomovaná dentálna hygienička** v roku [REDACTED].

4. Poskytovateľ okrem vyššie uvedeného má uzatvorenú **Dohodu o pracovnej činnosti s pani [REDACTED]** na dobu určitú od [REDACTED] do [REDACTED]. V tejto dohode má uvedenú pracovnú pozíciu **zdravotná sestra** s rozsahom práce, ktorý **nepresiahne 10 hodín týždenne**. Ako „kvalifikáciu“ má pani [REDACTED] uvedenú zdravotnú školu, absolvovala štúdium na Strednej zdravotníckej škole [REDACTED] v študijnom odbore **detská sestra** (číslo odboru 53-02-6) v roku [REDACTED]. Zamestnankyňa poskytovateľa pani [REDACTED] pre ISV uviedla, že pani [REDACTED] pracuje v zahraničí v dvojtyždňových turnusoch. Počas voľna medzi turnusmi, kedy sa zdržiava na Slovensku, **vykonáva u poskytovateľa pozíciu hlavnej sestry**.
5. V informačnom systéme vedenom ministerstvom poskytovateľ eviduje v rámci informácií o svojich zamestnancoch 3 zamestnankyne na pracovnej pozícii **sestra** ([REDACTED] s pracovným pomerom [REDACTED] hodín týždenne, [REDACTED] s pracovným pomerom [REDACTED] hodín týždenne a [REDACTED] na dohodu o pracovnej činnosti s rozsahom hodín [REDACTED] hodín týždenne).
6. V denných a nočných hláseniach sú evidované/zaznamenané činnosti/úkony ako meranie hodnoty glykémie podávanie inzulínu a fraxiparínu (ošetrovateľské úkony) a taktiež to, že tieto úkony boli realizované službukonajúcou opatrovateľkou na nočnej zmene a počas dní pracovného pokoja. Hlásenia sú aj podpísané konkrétnym zamestnancom na danej zmene. Zo záznamov je zrejme aj to, že **opatrovateľka opakovane na nočnej zmene prijímateľovi/osobe na pravidelnej inzulínoterapii podala resp. nepodala inzulín, na základe vlastného vyhodnotenia**, o čom aj spravila záznam.
7. Z údajov z rozpisov služieb a evidencie odpracovaných hodín a absencie, denných a nočných hlásení ISV zistila, že v poobedných a nočných hodinách, počas dní pracovného

pokoja opatrovatel'ky vykonávajú ošetrovatel'ské činnosti úplne samostatne, bez prítomnosti sestry.

Podľa Prílohy č. 4 časť I, písm. f) bod 2. zákona o sociálnych službách opatrovatel'ka v zariadení sociálnych služieb **môže vykonávať len činnosť, ktorou je pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Pri dodržiavaní liečebného režimu prijímateľa sociálnej služby môže vykonávať iba úkony ako nákup liekov a polohovanie prijímateľa sociálnej služby. Činnosti spojené s dodržiavaním liečebného režimu, ako podávanie liekov, aplikácia masť, kontrola glykémie glukomerom, odmeranie krvného tlaku, pulzu a telesnej teploty, aplikácia liečiva subkutánne (napríklad inzulín) je oprávnená vykonávať opatrovatel'ka podľa Prílohy č. 4 časti I, písm. f) bodu 1. zákona o sociálnych službách iba v domácom prostredí prijímateľov, nakoľko ide o činnosti priradené k sebaobslužným úkonom v domácom prostredí.**

8. Podľa ustanovenia § 12 ods. 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností (ďalej len „nariadenie vlády SR č. 296/2010 Z. z.“) riadenie a organizáciu ošetrovatel'skej praxe v zariadení sociálnych služieb podľa § 2 ods. 15 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov môže vykonávať zdravotná sestra, ktorá **získala odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností** podľa § 11 ods. 1 písm. c) nariadenia vlády SR č. 296/2010 Z. z. - **dosiahla vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe ošetrovatel'stvo v študijnom odbore ošetrovatel'stvo**, ak vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa bolo získané v tom istom študijnom programe a študijnom odbore. Poverení zamestnanci ISV z predložených dokladov o vzdelaní **nevidujú takého zamestnanca u poskytovateľa sociálnych služieb. Žiaden zamestnanec poskytovateľa nespĺňa kvalifikačné predpoklady na riadenie a organizáciu ošetrovatel'skej praxe v zariadení sociálnych služieb.**
9. Poskytovateľ sociálnej služby je podľa ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych službách povinný poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni. Zároveň je poskytovateľ sociálnej služby podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách povinný vykonávať odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, zabezpečovať vykonávanie týchto činností alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje.
10. V zariadení sociálnych služieb – zariadení pre seniorov má dochádzať k profesionálnemu, odbornému poskytovaniu sociálnej služby, a teda aj odborných činností, medzi ktoré patrí i ošetrovatel'ská starostlivosť. **Zákonodarca rozdielnym spôsobom upravil vykonávanie ošetrovatel'skej starostlivosti v zariadení sociálnych služieb a v domácom prostredí.**
11. Podľa ustanovenia § 35 ods. 3 zákona o sociálnych službách sa v zariadení pre seniorov zabezpečuje aj **ošetrovatel'ská starostlivosť, ak neposkytuje zariadenie pre seniorov ošetrovatel'skú starostlivosť podľa § 22 zákona o sociálnych službách.** Poskytovateľ sociálnej služby **nemá uzatvorenú zmluvu so zdravotnou poisťovňou ako poskytovateľ zdravotnej starostlivosti**, ale ošetrovatel'skú starostlivosť je povinný pre prijímateľov zabezpečiť **na primeranej odbornej úrovni** (kompetentnými zdravotníckymi pracovníkmi alebo dodávateľským spôsobom). Pri výkone dozoru v mieste poskytovania sociálnej služby bolo poverenými zamestnancami ISV zistené

a z predložených dokladov poskytovateľa sociálnej služby vyplýva, že koordináciu ošetrovateľskej starostlivosti poskytovanej metódou ošetrovateľského procesu a úkony ošetrovateľskej starostlivosti o prijímateľov sociálnej služby vykonávajú zamestnankyne poskytovateľa (opatrovatelia, sanitárka), ktoré nie sú odborne (vzdelaním) spôsobilé na koordináciu/ výkon týchto činností. Takýto postup poskytovateľa sociálnej služby pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti je neodborný a je v rozpore s ustanovením § 84 ods. 2 zákona o sociálnych službách, ktoré určuje, že činnosti v oblasti sociálnych služieb podľa tohto zákona vykonáva fyzická osoba, ktorá je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu a odborne spôsobilá na výkon týchto činností.

12. **Pre zabezpečenie ošetrovateľskej starostlivosti môže sestra delegovať niektoré úkony aj na zdravotníckych asistentov a sanitárov, v rozsahu vyplývajúcom z ich odbornej spôsobilosti. Rozsah praxe sanitára nezahŕňa podľa ustanovenia § 4cg vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 321/2005 Z. z. o rozsahu praxe v niektorých zdravotníckych povolaniach v znení neskorších predpisov podávanie liekov, subkutánných injekcií, odber krvi, ktoré u poskytovateľa sociálnej služby vykonáva práve aj sanitárka [REDACTED].**
13. **Samotné ochorenie diabetes mellitus predstavuje pre nositeľa tohto ochorenia viacero závažných a menej závažných komplikácií rôznych orgánov a tkanív. Správna a pravidelná liečba inzulínom je základným pilierom komplexnej starostlivosti a ich život závisí od správneho podávania lieku, jeho množstva a sledovania účinku tohto lieku. Včasný rozpoznanie komplikácií v prípade nepodania lieku ovplyvňuje ďalší život človeka. Úroveň vedomostí opatrovateľa o podaní potrebného množstva jednotiek inzulínu/prípadne nepodaní a vyhodnocovania ďalších procesných krokov s tým súvisiacich nie je i podľa vyššie uvedeného na požadovanej odbornej úrovni.**
14. **Keďže poskytovateľ nezabezpečuje manažment poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti zdravotníckymi pracovníkmi na požadovanej a primeranej odbornej úrovni a nezabezpečuje ani poskytovanie všetkých ošetrovateľských činností odborne kvalifikovaným personálom, možno dôvodne predpokladať, že prijímateľov sociálnej služby vystavuje ohrozeniu života alebo zdravia, nel'udskému alebo zlému zaobchádzaniu.**
15. **Poverení zamestnanci na výkon dozoru podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach zdokumentovali zistené skutočnosti obrazovými a zvukovými záznamami, poskytovateľ sociálnej služby poskytol podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov povereným zamestnankyniam na výkon dozoru vyjadrenia, informácie ako aj originály dokumentov, z ktorých boli vyhotovené kópie a tieto boli zaznamenané na nosiči informácií. Záznamy sú obsahom spisového materiálu vo veci dozoru podľa poverenia špecifikovaného v bode 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia.**
16. **Podľa ustanovenia § 7 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach uplatnenie oprávnenia odseku 1 písm. d) sa vykoná ústne. Poverený zamestnanec pri výkone dozoru ústne uložil poskytovateľovi sociálnej služby povinnosť prijať toto neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov dňa 10. októbra 2023. Písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení povinnosti podľa odseku 1 písm. d) sa doručí bezodkladne a na konanie o uložení povinnosti prijať neodkladné opatrenie sa vzťahuje správny poriadok. Proti rozhodnutiu možno podať odvolanie (rozklad) do troch dní odo dňa**

doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia pričom odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok a odvolací orgán o ňom rozhodne bezodkladne.

17. Podľa ustanovenia § 8 ods. 2 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je dozorovaný subjekt povinný prijať neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie prijímateľa sociálnej služby, voči ktorému poskytovateľ sociálnej služby plní povinnosti podľa zákona o sociálnych službách, ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu. Podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. a) druhého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa správneho deliktu dopustí ten, kto neprijal takéto neodkladné opatrenie. Ministerstvo uloží za takýto správny delikt pokutu do 5 000 eur.

Na základe uvedených skutočností ministerstvo rozhodlo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 7 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach v lehote do troch dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia správny orgán, ktorý ho vydal. Rozklad proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok. Právoplatné rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Ing. Ján Hudák, PhD., MBA
generálny riaditeľ